

Espanya va avortar el Premi Nobel a la literatura catalano-occitana

Autor:

Data de publicació: 04-01-2019

El blog «Catalunya/Occitània» fa un extracte, en català i en occità, d'un article sobre els candidats catalans a Premis Nobel. Se centra en el paper clau de l'Estat Espanyol per impedir que el guardó fós atorgat a l'Àngel Guimerà.

Àngel Guimerà i Frederic Mistral

El 1904, l'Acadèmia Sueca va preveure concedir al gran poeta i dramaturg català, nascut a Tenerife, Àngel Guimerà, el Premi Nobel de Literatura, en el primer premi conjunt: al costat d'ell, també era guardonat el poeta provençal Frederic Mistral.

Lo 1904, l'Academia Suedesa prevegèt concedir al grand poèta e dramaturg catalan, nascut a Tenerife, Angel Guimerà, lo Prèmi Nobel de Literatura, en lo primièr prèmi conjonch: a la costada d'el, èra tanben premiat lo poèta provençal Frederic Mistral.

Es premiava, d'aquesta forma, dos autors paradigmàtics del Renaixement literari de la cultura i nació catalano-occitana. Tanmateix, les pressions del govern espanyol, que consideraven poc convenient premiar un autor català, i amb l'excusa que Guimerà havia tingut un rellevant paper polític a Catalunya, com si això fos un inconvenient, van impedir que el projecte de l'Acadèmia es dugués a terme.

Se premiava, d'aquela forma, dos autors considerables de la Renaissença literària de la cultura e nacion catalana-occitana. Totun, las pressions del govèrn espanhòl, que consideravan pauc convenient premiar un autor catalan, e amb la desexcusa que Guimerà aviá agut un considerable papièr politic a Catalonha, coma s'aiçò foguèsse un inconvenient, empediguèron que lo projecte de l'Academia se menèsse a tèrme.

En lloc de Guimerà, va ser proposat pel govern l'espanyol José de Echegaray qui, a part d'escriure la seva pròpia obra, havia traduït al castellà algunes obres de Guimerà. Així, el Premi Nobel va ser finalment concedit al tandem Echegaray-Mistral, autors que res tenien a veure entre ells, desnaturalitzant així el projecte i cedint d'aquesta manera l'acadèmia sueca a les pressions polítiques nacionalistes espanyoles.

En luòc de Guimerà, foguèt prepausat pel govèrn l'espanhòl José de Echegaray qual, a despart d'escriure la siá pròpria òbra, aviá tradusit a l'espanhòl qualques òbras de Guimerà. Aital, lo Prèmi Nobel foguèt fin finala concedit al tandèm Echegaray-Mistral, autors que res avián a veire entre eles, en maumetent aital lo projècte e en cedint aital l'academia suedesa a las pressions politicas nacionalistas espanhòlas.

Amb posterioritat, Kjell Espmarck, membre de l'Acadèmia dels Premi Nobel, va declarar que el dramaturg Àngel Guimerà "va ser un candidat recurrent al Nobel, discutit en les fases finals de votació, durant disset anys, del 1907 al 1923" (va morir el 18 de juliol de 1924).

Unes ans après, Kjell Espmarck, membre de l'Academia del Prèmi Nobel, declarèt que lo dramaturg Angel Guimerà "foguèt un candidat recurrent al Nobel, discutit en las fasas finalas de votacion, pendent dètz-e-sèt ans, del 1907 al 1923" (moriguèt lo 18 de julhet de 1924).

Tanta insistència responia al fet que Guimerà era considerat per l'Acadèmia sueca com "un dels escriptors més eminents" del seu temps, gràcies a la seva "imaginació potent aliada a una noble simplicitat sense artificis".

Tanta insistència respondia al fach que Guimerà era considerat per l'Academia suedesa coma "un dels escrivans mai destacats" de lo sieu temps, mercés a la siá "imaginacion potent aliada a una nòbla simplicitat".

Aquest és un exemple de com la literatura catalana i occitana eren considerades pels acadèmics europeus com una mateixa unitat cultural, també a principis del XX. També demostra que una llengua necessita al darrere un estat que la protegeixi i li doni l'estatus que es mereix. I de com l'estat espanyol treballa contra la llengua catalana.

Aquel es un exemple de coma la literatura catalana e occitana èran consideradas pels academics europèus coma una meteissa unitat culturala, tanben a la debuta del XX. Demòstra tanben qu'una lenga a de besonh al darrièr un estat que la protegisca e li done l'estatus que se merita. E de coma l'estat espanhòl trabalha contra la lenga catalana.

Només estan autoritzats a presentar una candidatura els governs o parlaments estatals, els rectors o professors d'universitats de les modalitats de ciències socials, filosofia, dret i història, i també les persones i entitats que hagin rebut el guardó, és a dir, que també siguin Premi Nobel.

Son solament autorizats a presentar una candidatura los govèrns o parlaments estatales, los rectors o de professors d'universitats de las modalitats de sciéncias socialas, filosofia, drech e istòria, e tanben las personas e d'entitats qu'ajan recebut lo guerdon, es a dire, que sián tanben Premètz Nobel.

Catalunya/Occitània
17/10/2018

Nota reelaborada a partir del següent article | Nòta elaborada a comptar del següent article

<http://goal.blog.cat/2013/07/18/angel-guimera-i-la-polititzacio-dels-premis-nobel/>

<http://catalunyaoccitania.blogspot.com/2018/10/espanya-va-avortar-el-premi-nobel-literatura-catalano-occitana.html>